

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 7 (1611)

2019. gada 12. februārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2019. gada 6. nedēļā Latvijā

2019. gada 6. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 69 ģimenes ārstu praksēm) reģistrēti vidēji 363,0 gripas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (5. nedēļā – 362,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pacientu vērsšanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	02.ned.	03.ned.	04.ned.	05.ned.	06.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1175,4	1340,5	1283,1	1421,6	1401,3	-1,4
	0-4	4957,4	5451,7	5944,3	5959,4	5387,5	-9,6
	5-14	2933,6	3909,6	3881,6	4542,5	4496,0	-1,0
	15-64	763,9	807,8	724,2	838,0	845,1	0,8
	65 un >	458,6	484,2	330,4	320,7	398,4	24,2
Gripa	Vidēji	52,8	169,1	298,4	362,1	363,0	0,3
	0-4	185,9	424,2	556,8	722,3	948,1	31,3
	5-14	123,8	378,3	791,2	884,3	735,4	-16,8
	15-64	43,6	152,3	258,9	315,9	305,9	-3,2
	65 un >	4,9	35,3	92,3	131,2	174,9	33,3
Pneimonija	Vidēji	54,7	66,7	63,7	74,8	78,5	4,9
	0-4	123,9	220,0	210,7	255,8	105,3	-58,8
	5-14	95,2	126,1	121,0	186,2	158,2	-15,0
	15-64	49,4	56,7	45,5	49,8	55,5	11,4
	65 un >	29,6	20,2	48,6	43,7	106,9	144,4

Vērsšanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz samazinājusies (par 1,4%), vidēji reģistrēti 1401,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (5. nedēļā – 1421,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

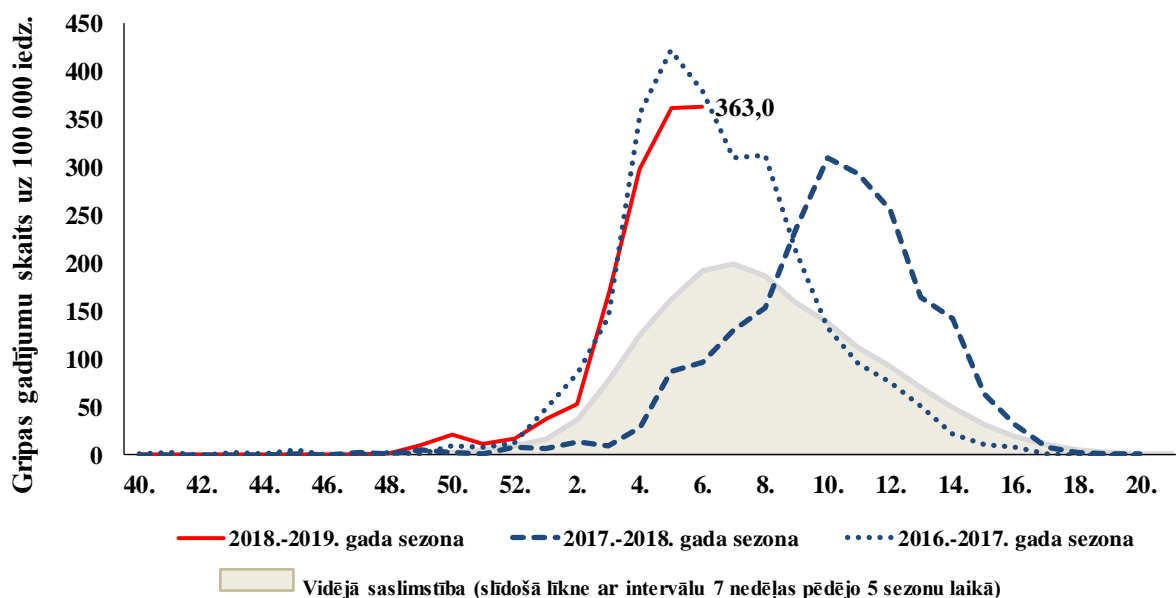
Vērsšanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 4,9%, vidēji reģistrēti 78,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (5. nedēļā – 74,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vērsšanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

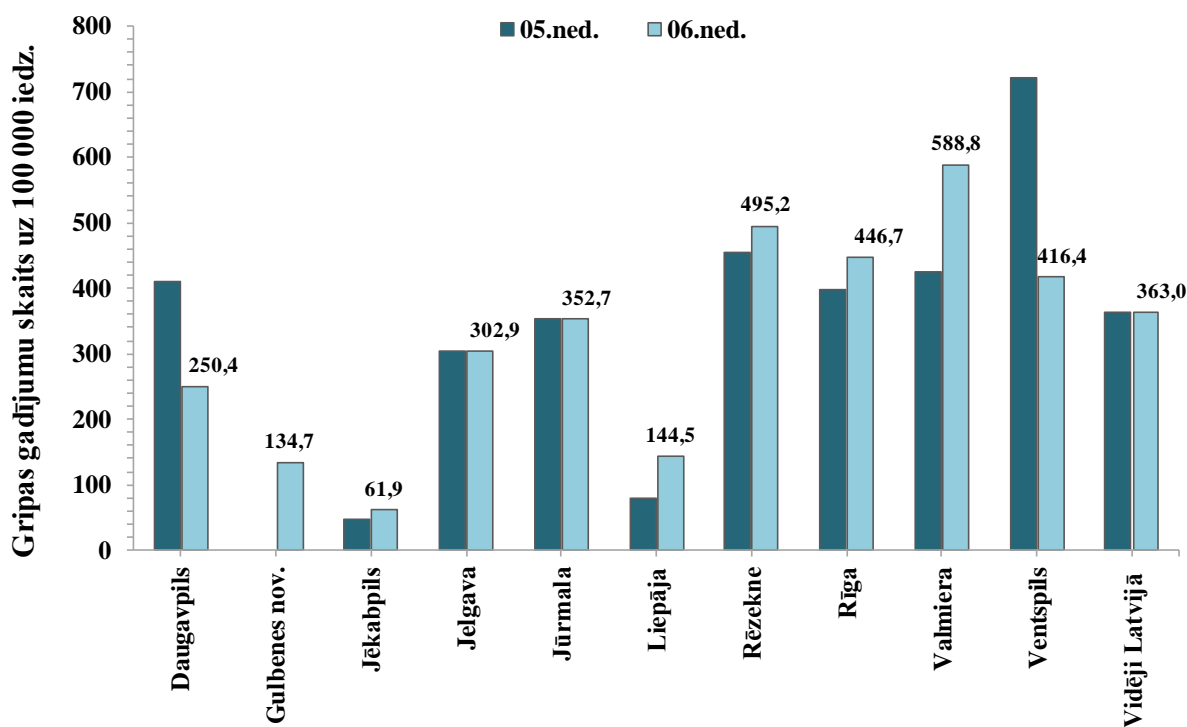
Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 6. nedēļā vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās sezonas attiecīgo laika periodu bijusi ievērojami augstāka – 363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (2018. gada 6. nedēļā – 97,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

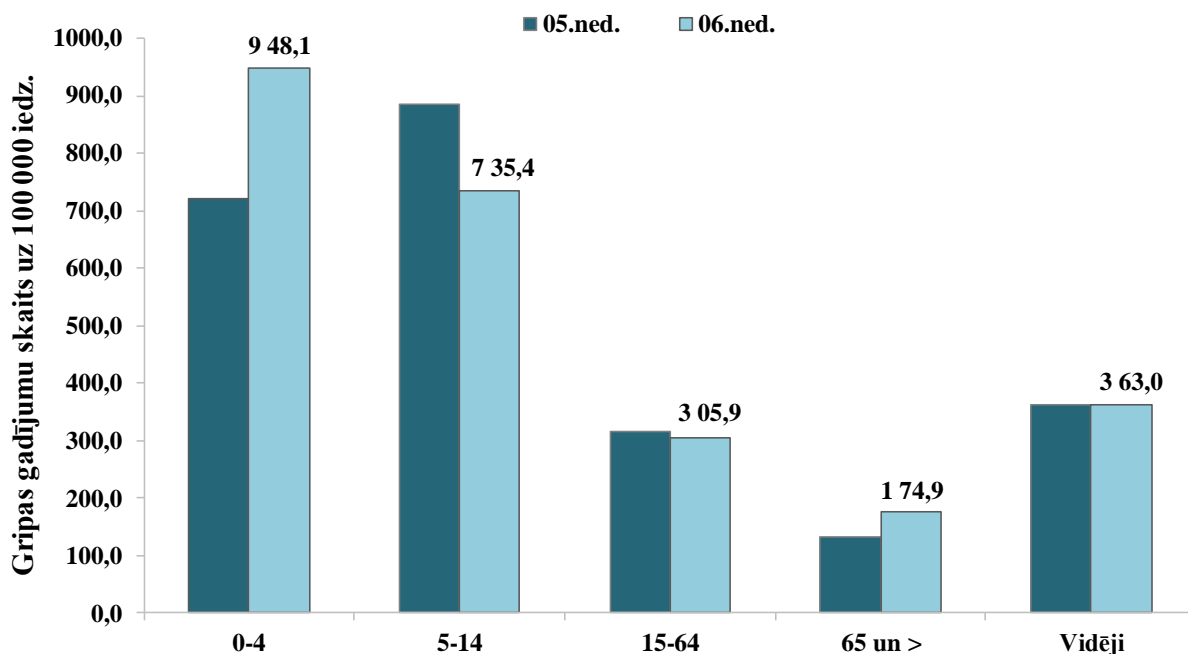
Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

2019. gada 6. nedēļā gripas klīniskie gadījumi bija reģistrēti visās 10 monitoringā iekļautajās teritorijās. Visās teritorijās, izņemot Jēkabpili, gripas intensitāte bijusi augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Valmierā – 588,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

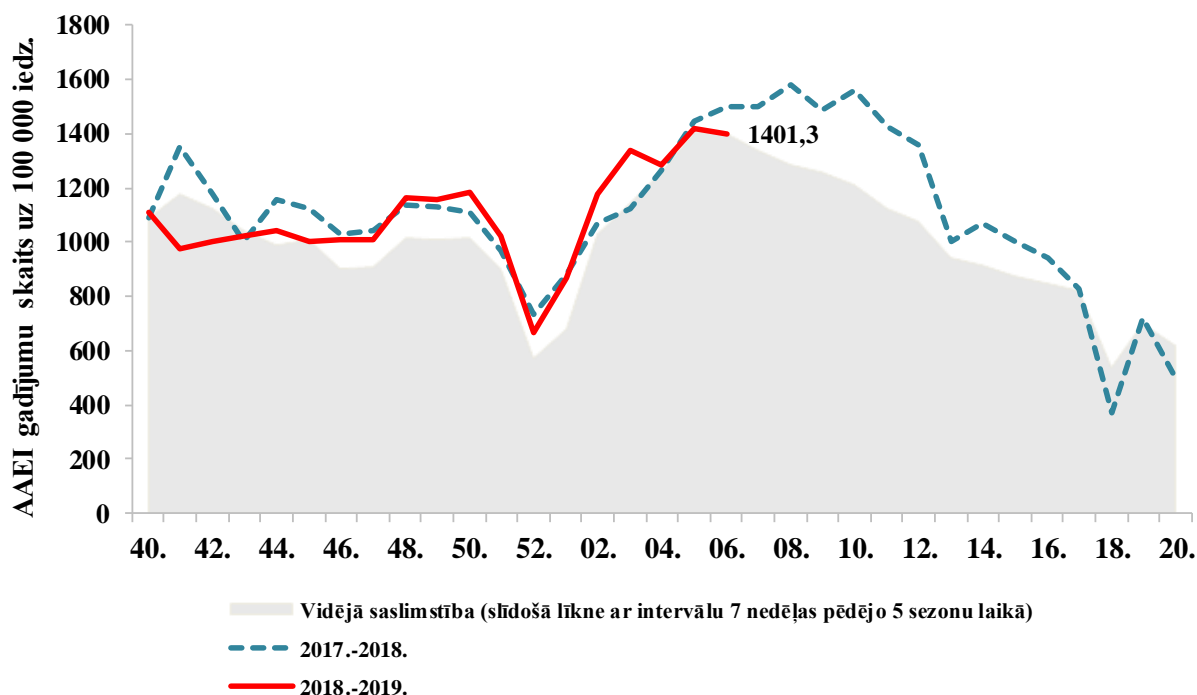
Gripa atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (948,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (735,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar gripu palielinājusies bērniem 0–4 gadu vecu grupā, kā arī pieaugušajiem 65 un > gadu vecuma grupā.

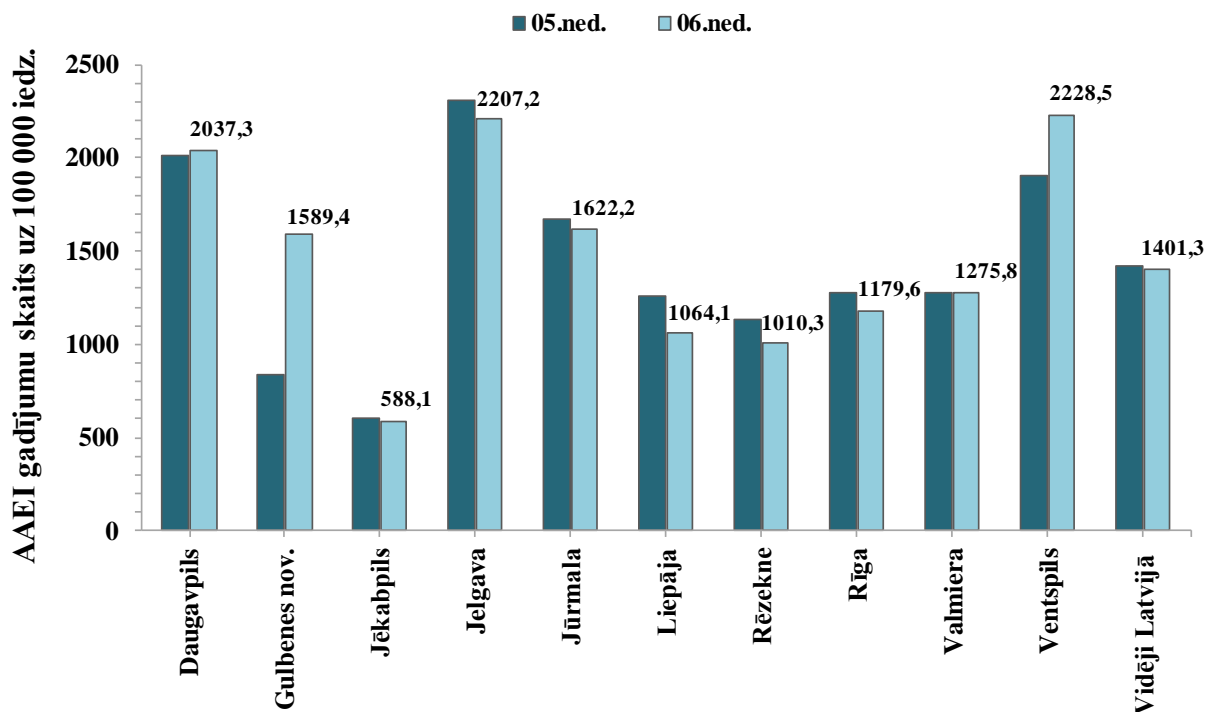
Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 6. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi nedaudz zemāka nekā iepriekšējā 2017.–2018. gada sezonas 6. nedēļas vidējais rādītājs.

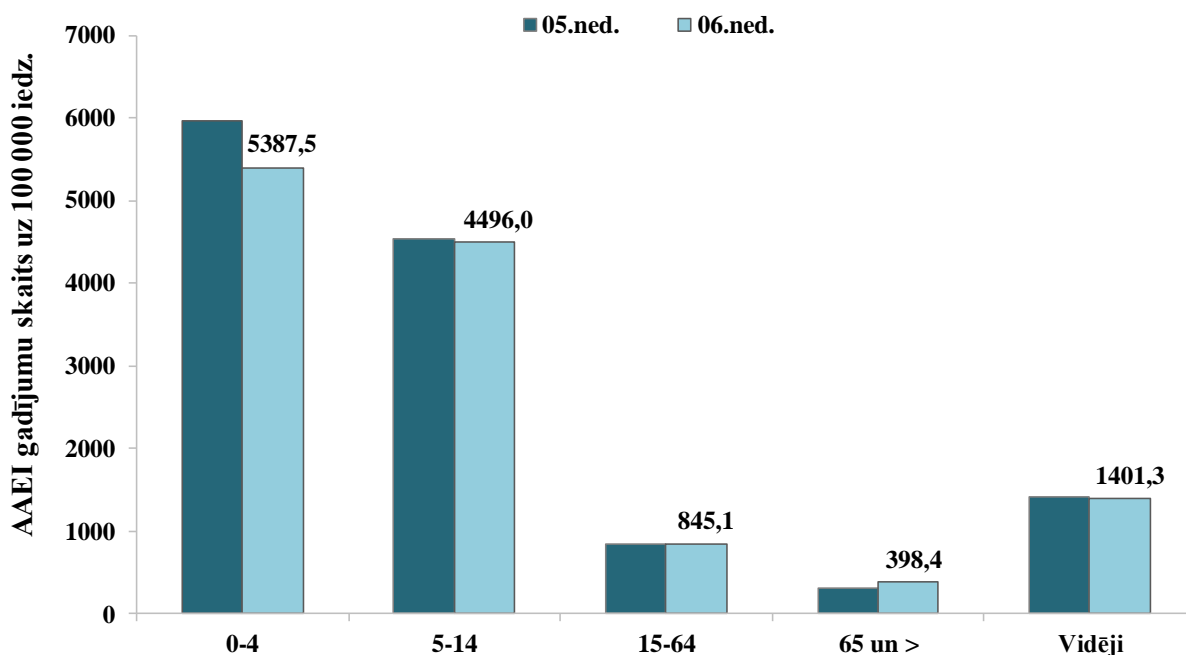
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 2019. gada 6. nedēļā tika reģistrēta piecās administratīvajās teritorijās: Ventspilī, Jelgavā, Daugavpilī, Jūrmalā un Gulbenes novadā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies trijās administratīvajās teritorijās: Gulbenes novadā, Ventspilī un Daugavpilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

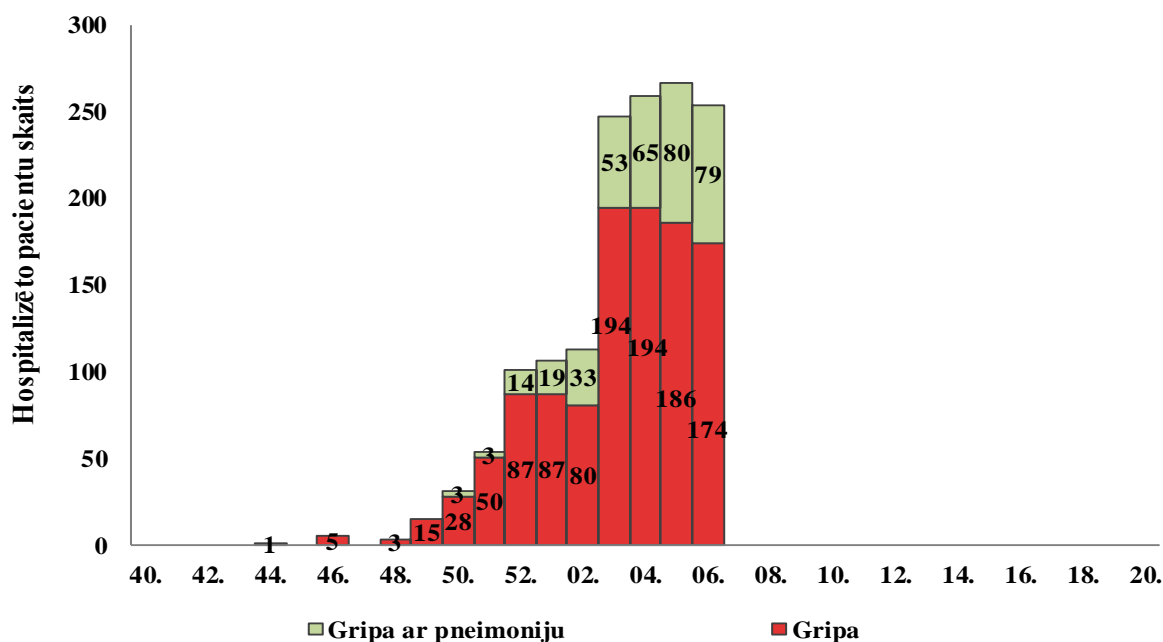
Visaugstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (5387,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un 5–14 gadu vecuma grupā (4496,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies 65 un > gadu vecuma grupā.

Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

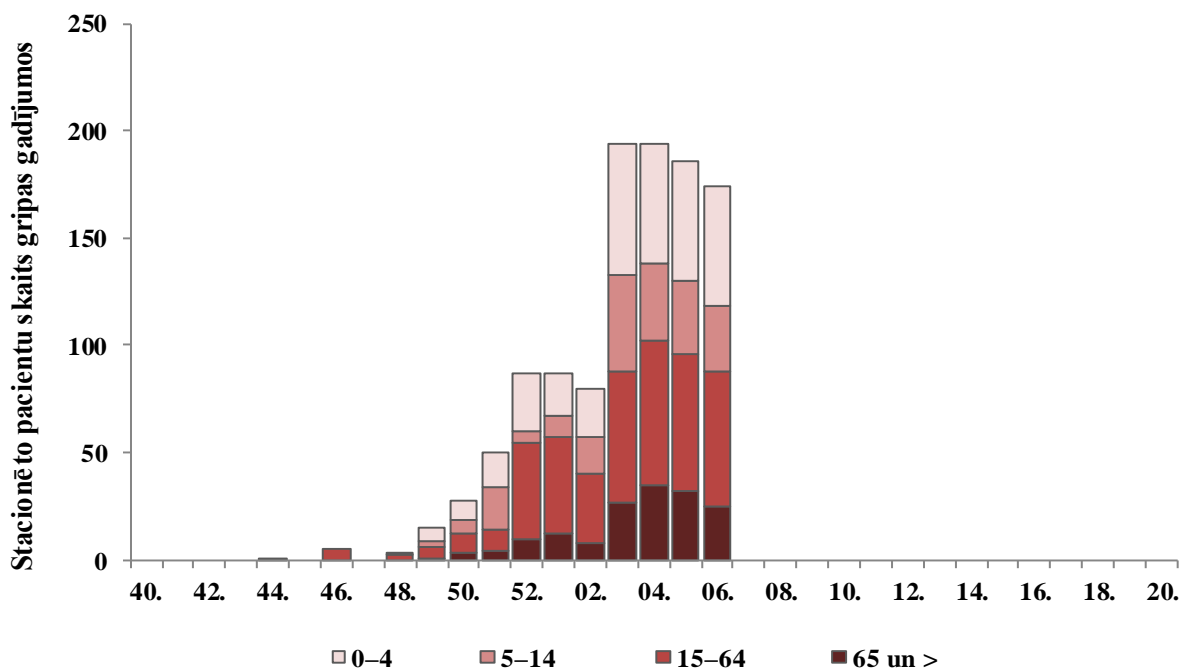
2019. gada 6. nedēļā no slimnīcām, kas piedalās gripas monitoringā, saņemta informācija par 253 (5. nedēļā – 266) stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju: 174 (68,8%) pacienti hospitalizēti ar diagnozi *gripa* un 79 (31,2%) pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Ar diagnozi *gripa* pacienti bija hospitalizēti visās monitoringā iesaistītajās stacionārās ārstniecības iestādēs, izņemot Jūrmalas un Gulbenes novada slimnīcas. Savukārt pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* bija stacionēti Rīgas, Daugavpils, Rēzeknes, Ventspils un Gulbenes novada slimnīcās.

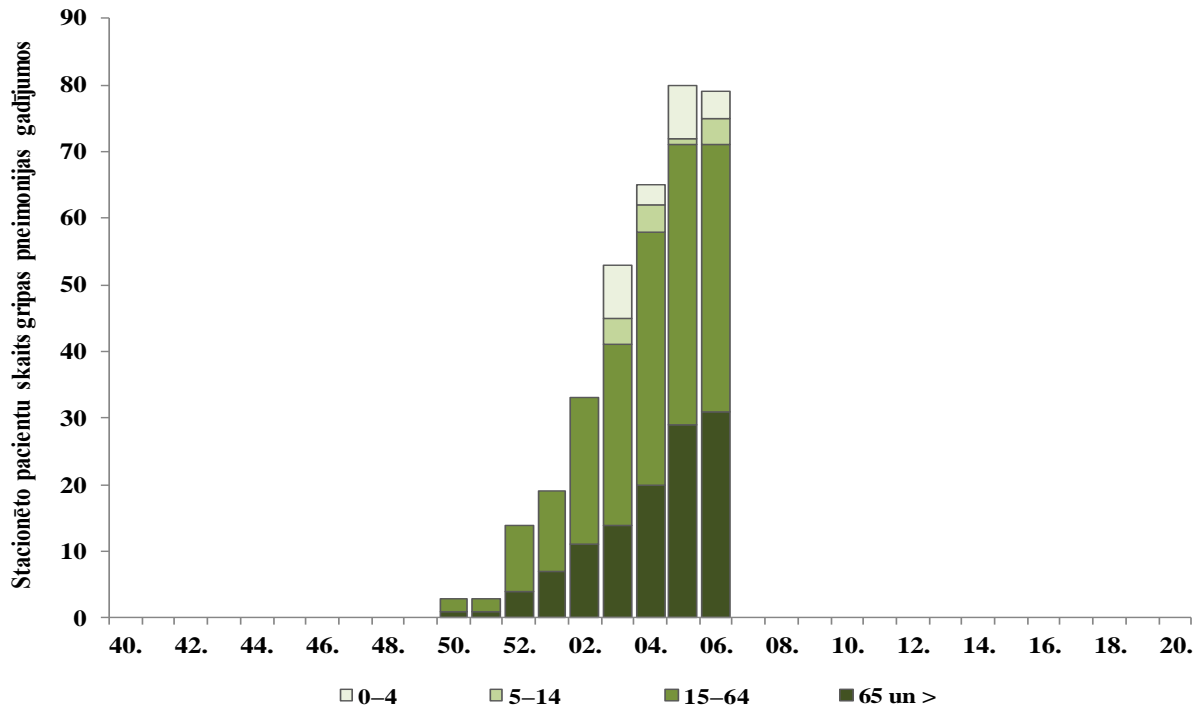

Stacionētie pacienti gripas gadījumos pa nedēļām un pa vecuma grupām

No 174 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripa* 63 (36,2%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 56 (32,2%) pacienti – 0–4 gadu vecuma grupā, 30 (17,2%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā un 25 (14,4%) pacienti – 65 un > gadu vecuma grupā.

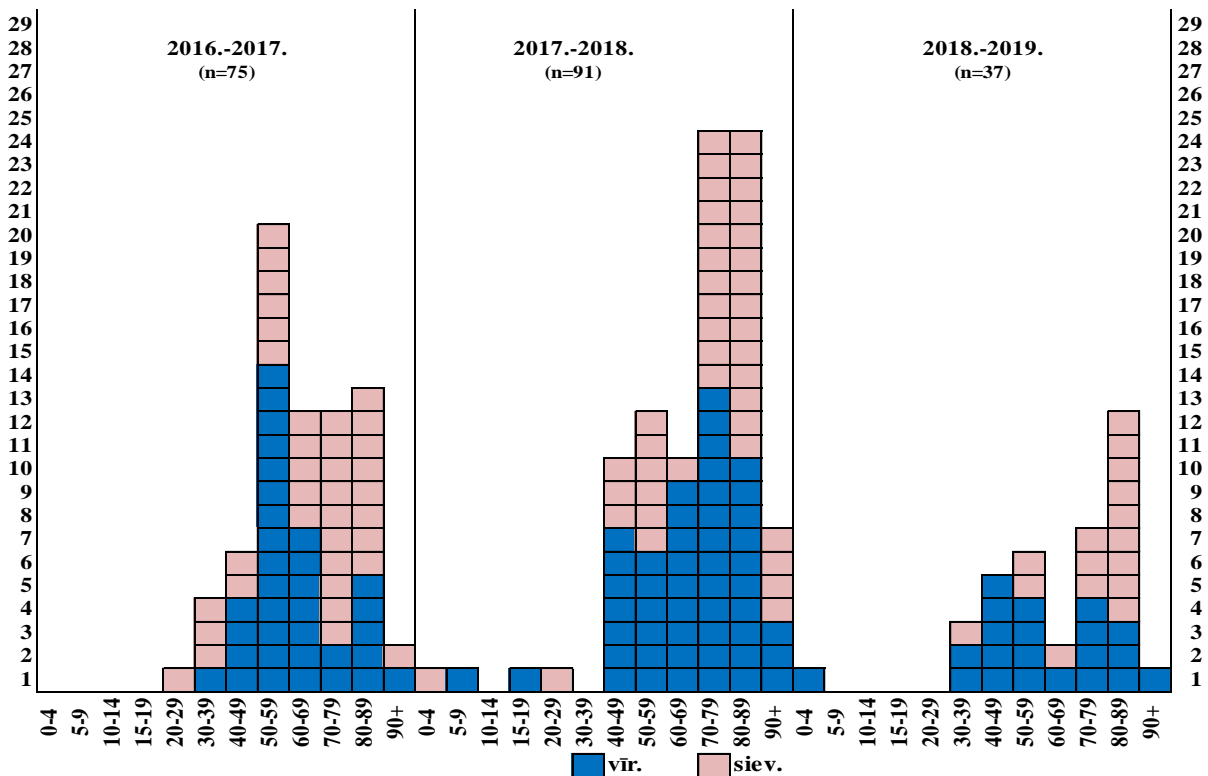

No 79 stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* 40 (50,6%) pacienti bija 15–64 gadu vecuma grupā, 31 (39,2%) pacients – 65 un > gadu vecuma grupā, četri (5,1%) pacienti – 0–4 vecuma grupā un četri (5,1%) pacienti – 5–14 gadu vecuma grupā.

Par letāliem gadījumiem

Kopš sezonas sākuma līdz 2019. gada 6. nedēļai (ieskaitot) bija saņemti 37 paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem, kuriem diagnosticēta gripa, no tiem 36 pacientiem laboratoriski bija apstiprināta *A tipa* gripa. Vidējais pacientu vecums – 65 gadi. Pārsvārā visiem pacientiem bija viena vai vairākas hroniskas saslimšanas. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem 31 pacients nebija vakcinēts pret gripu un sešiem pacientiem vakcinācijas statuss nav zināms.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 6. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums līdzīgi kā iepriekšējā nedēļā bija vidēji 84,9%. Viszemākais skolu apmeklējums reģistrēts Jūrmalā (75,1%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
02.	92,6	89,5	95,3	92,8	90,5	96,9	96,7	91,7	90,8	92,7	92,8
03.	92,1	89,7	93,9	92,8	83,4	94,1	96,5	89,4	89,2	90,0	90,8
04.	90,6	91,1	90,1	87,7	71,2	91,8	82,1	84,8	87,8	88,9	87,4
05.	85,0	84,8	84,1	87,7	80,4	91,1	63,6	83,0	87,8	88,1	84,9
06.	81,5	81,3	89,4	81,3	75,1	88,1	84,0	83,1	89,1	89,3	84,9
Salīdzinājumā ar 5. nedēļu (±)	-3,5	-3,6	5,3	-6,4	-5,4	-3,0	20,3	0,1	1,2	1,2	0,0

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 6. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēja vidēji 64,3% bērnu. Viszemākais izglītības iestāžu apmeklējums reģistrēts Daugavpilī (60,2%), Jēkabpilī (61,1%) un Rīgā (61,6%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
02.	74,5	84,4	75,1	78,0	78,8	82,4	87,5	76,7	84,2	79,8	78,6
03.	76,6	81,3	70,6	72,0	76,0	78,2	74,6	72,8	86,7	72,9	74,3
04.	68,3	79,7	47,3	62,7	62,0	73,3	63,2	58,2	71,7	67,3	63,3
05.	58,6	83,6	55,9	58,0	53,8	65,9	66,9	61,6	71,7	62,2	61,9
06.	60,2	82,0	73,5	61,1	68,7	66,5	74,6	61,6	70,8	63,4	64,3
Salīdzinājumā ar 5. nedēļu (±)	1,6	-1,6	17,6	3,2	14,9	0,6	7,7	0,0	-0,8	1,2	2,4

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2019. gada 6. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NRL) tika izmeklēti 539 (5. nedēļā – 425) personu klīniskie paraugi, no tiem 224 (41,6%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (5. nedēļā – 194 jeb 45,6%).

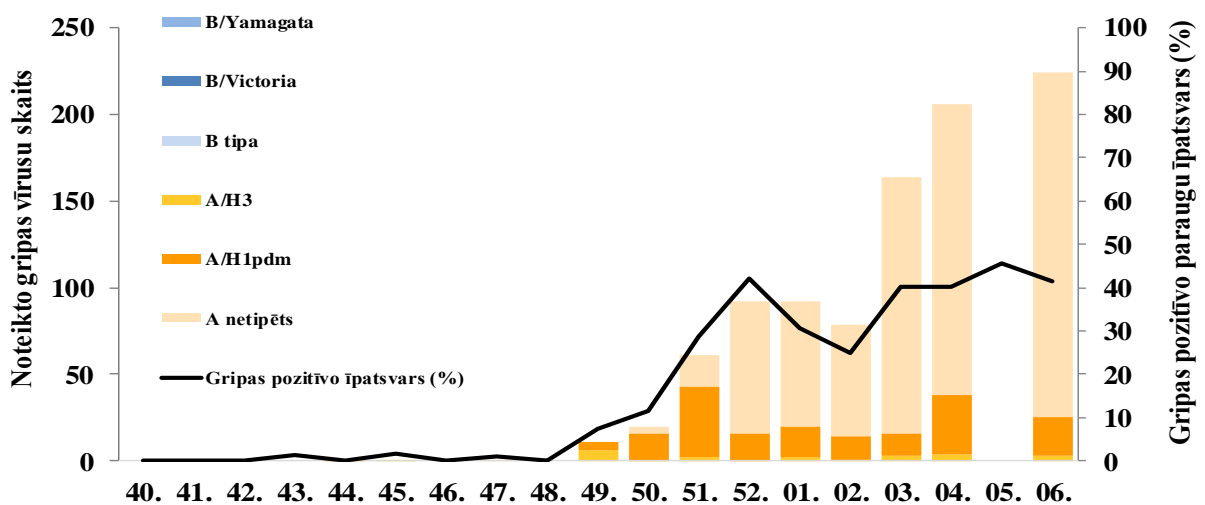
No citiem respiratoriem vīrusiem visvairāk noteikti respiratori sincitiālie vīrusi (19), kā arī rinovīrusi (9), adenovīrusi (7), koronavīrusi (7), cilvēka metapneimovīrusi (6), bokavīrusi (3) un enterovīruss (1).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
46.	60					1	2		7	12		2	1	2	27	45,0	0,0	0
47.	91	1					2	1	10	11			1	6	32	35,2	1,1	1,1
48.	84				1		3	4	6	11		6	3	4	38	45,2	0,0	4,8
49.	150	11				2	4	13	15	16	3	6	3	6	79	52,7	7,3	8,7
50.	173	20		1		1		14	13	16	2	5	5	5	82	47,4	11,6	8,1
51.	212	61		1				11	16	13	4	9	9	9	133	62,7	28,8	5,2
52.	219	92						8	2	9			1		112	51,1	42,0	3,7
01.	300	92		1		1	2	15	8	9	5	2	5	6	146	48,7	30,7	5
02.	315	79			1	1	1	7	14	3	7	6	8	2	129	41,0	25,1	2,2
03.	417	167						17	8	9	5	4	2	5	217	52,0	40,0	4,1
04.	512	206			1			20	15	12	6	5	7	3	272	53,1	40,2	3,9
05.	425	194						16	12	6	8	7	2	2	245	57,6	45,6	3,8
06.	539	224						19	7	9	6	3	7	1	275	51,0	41,6	3,5
Kopā	3829	1149	0	4	5	6	19	150	159	201	47	69	56	83	1948	50,9	30,0	3,9

2019. gada 6. nedēļā saņemta informācija no VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (PSKUS) par 75 laboratoriski³ izmeklētiem paraugiem uz gripas vīrusiem, no tiem 18 (24,0%) paraugos noteikti A tipa gripas vīrusi. Kopš 2019. gada 3. nedēļas PSKUS bija noteikts 81 A tipa gripas vīruss.

Gripas vīrusu tipēšana

Kopš sezonas sākuma SIA RAKUS NRL bija noteikts 751 A tipa gripas vīruss, no tiem 201 gadījumā bija noteikti gripas vīrusu apakštīpi: 179 (89,1%) A/H1pdm un 22 (10,9%) A/H3.

³ Noteikšana ar polimerāzes ķēdes reakcijas (PCR) metodi

Gripas vīrusu celmu identifikācija

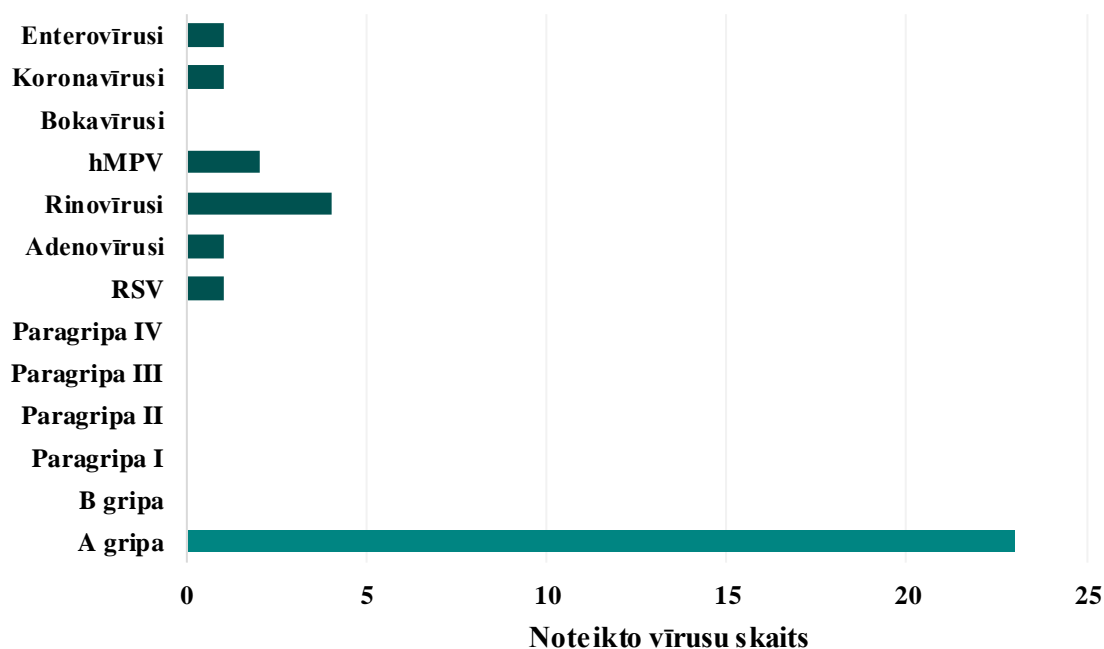
Veicot antigēnisko raksturojumu 53 *A tipa* gripas vīrusiem, 52 *A/H1pdm* raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss un viens *A/H3* raksturots kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs vīruss. Raksturotie gripas vīrusi pēc antigēniskām īpašībām atbilst gripas vīrusiem, kuri tika izmantoti vakcīnas ražošanā 2018.–2019. gada gripas sezonai Ziemeļu puslodē.

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 29 Rīgas pilsētas ģimenes ārstu praksēm, kas piedalās gripas un citu AAEI monitoringā, 11 ģimenes ārsti veic pacientu izmeklēšanu elpceļu infekciju noteikšanai.

2019. gada 6. nedēļā piecās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti 10 pacienti, noteikti trīs *A tipa* gripa vīrusi, kā arī divi cilvēka metapneimovīrusi un viens rinovīruss.

Kopš 2019. gada 3. nedēļas gripas monitoringa tīklā kopā bija izmeklēti 46 klīniskie paraugi, no tiem 23 (50%) gadījumos noteikti *A tipa* gripas vīrusi, no tiem sešos gadījumos noteikts *A/H1pdm09*. No citiem respiratoriem vīrusiem noteikti rinovīrusi (4), cilvēka metapneimovīrusi (2), respiratori sincitiālais vīruss (1) adenovīruss (1), koronavīruss (1) un enterovīruss (1).

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Latvijā

2019. gada 6. nedēļā Latvijā gripas intensitāte bijusi līdzīga iepriekšējās nedēļas vidējam rādītājam, vidēji reģistrēti 363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Latvijā reģistrēta plaša gripas izplatība. Visās monitoringā iekļautajās administratīvajās teritorijās, izņemot Jēkabpili, gripas intensitāte bija augstāka par 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem. Visaugstākā gripas intensitāte reģistrēta Valmierā.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu nedaudz samazinājies vērsušos ģimenes ārstu praksēs pacientu skaits AAEI gadījumos, savukārt vērsušos pacientu skaits pneimonijas gadījumos palielinājies. Saslimstība ar gripu, AAEI un pneimoniju palielinājusies 65 un > gadu vecuma grupā.

Par stacionētiem pacientiem *gripas* vai *gripas izraisītas pneimonijas* gadījumos ziņoja visas 11 monitoringā iekļautās stacionārās ārstniecības iestādes. Kopā bija stacionēti 253 pacienti, no tiem 31% bija stacionēti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu stacionēto pacientu skaits ar diagnozi *gripa* nedaudz samazinājies (par

6,5%), savukārt hospitalizēto pacientu skaits ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija* bijis līdzīgs iepriekšējās nedēļas pacientu skaitam.

Vispārējās un pirmsskolu izglītības iestāžu apmeklējums joprojām bijis zems, attiecīgi 84,9% un 64,3%.

SIA RAKUS NRL gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars nedaudz samazinājies – 41,6%. Kopš sezonas sākuma laboratorijā bija noteikti 1149 gripas vīrusi, visi *A tipa*. Galvenokārt bija noteikts *A/H1pdm09* apakštips.

Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Eiropas reģionā

Gripas aktivitāte Eiropas reģionā turpina pieaugt. Par augstu gripas intensitāti informēja deviņas reģiona valstis. Plaša gripas izplatība bija reģistrēta 39 Eiropas reģiona valstīs, tai skaitā arī Latvijā.

Plaši izplatās *A tipa* gripas vīrusi, no kuriem dominē *A/H1N1pdm* apakštips. Savukārt *B tipa* gripas vīrusi tika noteikti mazāk nekā 2% gadījumu.

Pēdējo nedēļu laikā atsevišķas Eiropas Savienības valstis informē par paaugstinātu mirstību vecāka gadagājuma cilvēku vidū.

Lielākā daļa līdz šim raksturoto *A/H1N1pdm09* vīrusu pēc antigēniskā raksturojuma ir līdzīgi vakcīnu sastāvā iekļautajiem vīrusiem.

Eiropas slimību kontroles centrs (ECDC) iesaka valstīm turpināt pretgripas vakcinācijas veicināšanu, kā arī uzsvēr pretvīrusu līdzekļu izmantošanas svarīgumu.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla *FluNewsEurope* dati

<http://flunewseurope.org/>

Eiropas reģiona valstīs turpinās gripas aktivitātes pieaugums. Par augstu gripas intensitāti informēja sešas valstis – Grieķija, Rumānija, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Turcija un Malta, par vidēju gripas intensitāti ziņoja 21 valsts un par zemu intensitāti ziņoja 16 valstis.

No 48 valstīm, kuras ziņoja par ģeogrāfisko izplatību, 39 valstis (t.sk. Latvija) informēja par plašu gripas izplatību, divas par reģionālo izplatību, četras par lokālo izplatību, divas par sporādisko izplatību un viena valsts ziņoja, ka gripas aktivitāte netika novērota.

Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu palielinājies līdz 54,7% (5. nedēļā – 51,3%). Tīkla ietvaros galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi, no tiem nedaudz biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* nekā *A/H3N2* apakštips.

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,8%), no tiem 58,2% gadījumos bija noteikts *A/H1N1pdm09* un 41,8% gadījumos – *A/H3N2*.

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 5. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
A tipa gripas vīrusi	2 176	98,8	10 085	98,8
<i>A(H1N1)pdm09</i>	924	59,3	4 320	58,2
<i>A(H3N2)</i>	633	40,7	3 104	41,8
<i>A netipēts</i>	619	-	2 661	-
B tipa gripas vīrusi	27	1,2	120	1,2
<i>B/Victoria</i> līnija	4	66,7	8	20,0
<i>B/Yamagata</i> līnija	2	33,3	32	80,0
Nav noteikta līnija	21	-	80	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	2 203 (4 026)	54,7	10 205 (29 268)	34,9

^a A un B tipa vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; A tipa gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto A tipa gripas vīrusu skaits; B tipa gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto B tipa gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu raksturošana

Ārpus uzraudzības tīkla bija noteikti 15 644 gripas vīrusi, galvenokārt bija noteikti *A tipa* gripas vīrusi (99,4%).

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A tipa* gripas vīrusi (98,9%), no tiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09* (66,1%) nekā *A/H3N2* (33,9%).

Vīrusa tips un apakštips	2019. gada 5. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripas vīrusi	15 547	99,4	67 340	98,9
<i>A(H1N1)pdm09</i>	2 971	61,0	15 198	66,1
<i>A(H3N2)</i>	1 897	39,0	7 791	33,9
<i>A netipēts</i>	10 679	-	44 351	-
<i>B tipa</i> gripas vīrusi	97	0,6	761	1,1
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	13	44,8
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	16	55,2
Nav noteikta līnija	97	-	732	-
Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)	15 644 (38 058)	-	68 101 (379 976)	-

^a *A* un *B tipa* vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums regulāri tiek veikts, lai novērtētu cirkulējošo gripas vīrusu līdzību ar vakcīnas sastāvā esošiem gripas vīrusu komponentiem.

Kopš 2018. gada 40. nedēļas bija apkopoti dati par ģenētiskajām grupām 1 201 gripas vīrusam.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	707
<i>A/H3 A/Alsace/1746/2018</i> (apakšgrupa 3C.2a1b)	301
<i>A/H3 A/ Switzerland/8060/2017</i> (apakšgrupa 3C.2a2) ^b	32
<i>A/H3 A/Coted'Ivoire/544/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a3)	14
<i>A/H3 A/England/538/2018</i> (3C.3a)	63
<i>A/H3 A/Singapore/16-0019-2016</i> (apakšgrupa 3c.2a1) ^d	37
<i>A/H3 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3c.2a)	1
<i>A/H3</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	3
<i>A/H3N2</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	26
<i>B/Vic</i> līnija <i>B/Brisbane/60/2008</i> (1A apakšgrupa)	2
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Colorado/06/2017</i> (1A apakšgrupa)	2
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Hong Kong/269/2017</i> (1A apakšgrupa)	3
<i>B/Vic</i> līnijas nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	1
<i>B/Yamagata</i> līnijas <i>B/Phuket/3073/2013</i> ^c	9
Kopā	1201

^a Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^b Vakcīnas komponents Dienvidu puslodei 2019. gada sezonai

^c Četru komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

^d Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai)

Gripas vīrusu jutība pret antivirāliem medikamentiem

Kopš sezonas sākuma uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir un zanamivir) testēti 897 gripas vīrusi (602 – *A/H1N1pdm09*, 283 – *A/H3N2* un 12 – *B tipa* gripas vīrusi). Noteikti trīs *A/H1N1pdm09* un viens *A/H3N2* ar samazināto jutību pret oseltamivīru, kā arī viens *B tipa* gripas vīruss ar samazināto jutību pret zanamivīru.

Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

No 20 valstīm, kuras ziņo par hospitalizētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, saņemta informācija par 488 (4. nedēļā – 439) stacionāriem pacientiem intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un 566 (4. nedēļā – 481) pacientiem citās slimnīcu nodaļās. Salīdzinājumā ar 2019. gada 4. nedēļu gan ITN, gan citās slimnīcu nodaļās bija novērots hospitalizēto pacientu skaita pieaugums. Pārsvārā pacientiem bija noteikta *A tipa* gripa. Kopš sezonas sākuma hospitalizētiem pacientiem biežāk bija noteikts *A/H1N1pdm09*.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2019. gada 5. nedēļā 23 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis projekta EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ietvaros sniedza informāciju par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Dažas valstis informēja, ka bija pārsniegti kopējās sagaidāmās mirstības rādītāji vecāka gadagājuma cilvēku vidū.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 04.02.2019.

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs turpināja pieaugt. Visā pasaulē galvenokārt tika noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte nedaudz samazinājusies, pārsvārā bija noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Eiropā gripas aktivitāte turpina palielināties, reģionā cirkulē gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*.
- Ziemeļāfrikā, Moroko strauji palielinājies *A/H1N1pdm09* gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars.
- Rietumāzijā dažās valstīs turpinājās gripas aktivitātes pieaugums, tomēr Arābijas pussalas valstīs bija novērots gripas aktivitātes samazinājums.
- Austrumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt, galvenokārt noteikts *A/H1N1pdm09*.
- Dienvidāzijā bija noteikts liels gripas pozitīvo paraugu īpatsvars. Irānā gripas aktivitāte turpināja palielināties, galvenokārt bija noteikts *A/H3N2*.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 110 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2019. gada 7. janvāra līdz 20. janvārim (2019. gada 2. februāra dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 232 136 paraugi, no tiem 59 457 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 58 436 (98,3%) noteikti *A tipa* un 1 021 (1,7%) *B tipa* gripas vīruss. No *A tipa* gripas vīrusiem 24 559 (77,7%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 7 058 (22,3%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 85 (34,6%) piederēja *B-Victoria* līnijai un 161 (65,4%) *B-Yamagata* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)*-līdzīgs*
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)*

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trīs minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem;

A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgu vīrusu, savukārt

B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017*-līdzīgu vīrusu (*B/Victoria/2/87* līnija).

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)*-līdzīgs;
- *B/Colorado/06/2017*-līdzīgs (*B/Victoria/2/87* līnija)

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trīs minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties nodaļas vadītājam Elīnai Dimiņai.

2018.–2019. gada AAEI un gripas monitoringa 2019. gada 6. nedēļā datus sniedza:

- 69 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 108 255 – 5,6% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 39 vispārējās izglītības iestādes
 - 35 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijas (NRL) un VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.